3. PÖYTÄKIRJA EUROOPAN UNIONIN TUOMIOISTUIMEN PERUSSÄÄNNÖSTÄ

KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

HALUAVAT vahvistaa unionin perustuslain III-289 artiklassa tarkoitetun Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön,

OVAT SOPINEET seuraavista määräyksistä, jotka liitetään Euroopan perustuslaista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimukseen:

1 artikla

Euroopan unionin tuomioistuimen järjestäytymisessä ja toiminnassa noudatetaan, mitä unionin perustuslaissa, Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksessa (Euratomin perustamissopimus) ja tässä perussäännössä määrätään.

I OSASTO

TUOMARIT JA JULKISASIAMIEHET

2 artikla

Ennen tehtäväänsä ryhtymistä kukin tuomari vannoo unionin tuomioistuimen julkisessa istunnossa valan, jonka mukaan hän suorittaa tehtävänsä puolueettomasti ja tunnollisesti eikä ilmaise neuvottelusalaisuuksia.

3 artikla

Tuomareilla on lainkäytöllinen koskemattomuus. Heidän koskemattomuutensa jatkuu heidän tehtävänsä päätyttyä heidän virassaan suorittamiensa toimien osalta, suulliset lausumat ja kirjalliset esitykset mukaan luettuina.

Unionin tuomioistuin voi täysistuntopäätöksellä pidättää koskemattomuuden. Jos päätös koskee unionin yleisen tuomioistuimen tai jonkin erityistuomioistuimen jäsentä, unionin tuomioistuin tekee ratkaisunsa kuultuaan asianomaista tuomioistuinta.

Jos koskemattomuus on pidätetty ja tuomaria vastaan pannaan vireille oikeudenkäynti rikosasiassa, asian voi tutkia vain sellainen jäsenvaltion tuomioistuin, joka on toimivaltainen tuomitsemaan korkeimpien kansallisten tuomioistuinten jäseniä.

Euroopan unionin tuomioistuimen tuomareihin, julkisasiamiehiin, kirjaajiin sekä avustaviin esittelijöihin sovelletaan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 11—14 artiklaa sekä 17 artiklaa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tuomareiden lainkäytöllistä koskemattomuutta koskevien tämän artiklan ensimmäisen, toisen ja kolmannen kohdan soveltamista.

4 artikla

Tuomareilla ei saa olla poliittista tai hallinnollista tointa.

Tuomarit eivät saa harjoittaa palkallista tai palkatonta ammattitoimintaa, ellei neuvosto anna siihen poikkeustapauksessa erityislupaa yksinkertaisella enemmistöllä tekemällään eurooppapäätöksellä.

Tehtäväänsä ryhtyessään tuomarit antavat juhlallisen vakuutuksen siitä, että he toimikautensa aikana ja sen päätyttyä noudattavat tehtävästään johtuvia velvollisuuksia ja varsinkin osoittavat kunniallisuutta ja pidättyvyyttä, kun heille toimikauden päätyttyä tarjotaan tiettyjä tehtäviä tai etuja.

Unionin tuomioistuin ratkaisee epäselvät tapaukset. Jos päätös koskee unionin yleisen tuomioistuimen tai jonkin erityistuomioistuimen jäsentä, unionin tuomioistuin tekee ratkaisunsa kuultuaan asianomaista tuomioistuinta.

5 artikla

Lukuun ottamatta kuolemantapauksia ja niitä tapauksia, joissa tuomarin tilalle nimitetään toinen tuomari tavallisessa järjestyksessä, tuomarin tehtävä päättyy, kun hän eroaa.

Tuomarin erotessa erokirje osoitetaan unionin tuomioistuimen presidentille toimitettavaksi edelleen neuvoston puheenjohtajalle. Paikka tulee avoimeksi viimeksi mainitusta ilmoituksesta.

Jollei 6 artiklaa sovelleta, tuomari jatkaa tehtävässään, kunnes hänen seuraajansa ryhtyy tehtäväänsä.

6 artikla

Tuomari voidaan vapauttaa tehtävästään taikka häneltä voidaan evätä oikeus eläkkeeseen tai muihin vastaaviin etuuksiin vain, jos unionin tuomioistuimen tuomarit ja julkisasiamiehet katsovat yksimielisesti, ettei hän enää täytä tehtävänsä edellyttämiä vaatimuksia tai siitä johtuvia velvollisuuksia. Tuomari, jota asia koskee, ei saa osallistua asian ratkaisemiseen. Jos asia koskee unionin yleisen tuomioistuimen tai jonkin erityistuomioistuimen jäsentä, unionin tuomioistuin tekee ratkaisunsa kuultuaan asianomaista tuomioistuinta.

Kirjaaja antaa unionin tuomioistuimen päätöksen tiedoksi Euroopan parlamentin puhemiehelle ja komission puheenjohtajalle sekä ilmoittaa päätöksestä neuvoston puheenjohtajalle.

Jos tuomari vapautetaan tehtävästään tällaisella päätöksellä, paikka tulee avoimeksi viimeksi mainitusta ilmoituksesta.

7 artikla

Jos tuomarin tehtävä päättyy kesken hänen toimikautensa, jäljellä olevaksi toimikaudeksi nimitetään toinen tuomari.

8 artikla

Mitä 2—7 artiklassa määrätään, sovelletaan julkisasiamiehiin.

II OSASTO

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN ORGANISAATIO

9 artikla

Osa tuomareista vaihtuu joka kolmas vuosi. Tämä koskee vuoroin kolmeatoista ja vuoroin kahtatoista tuomaria.

Osa julkisasiamiehistä vaihtuu joka kolmas vuosi. Tämä koskee joka kerran neljää julkisasiamiestä.

10 artikla

Kirjaaja vannoo unionin tuomioistuimessa valan, jonka mukaan hän suorittaa tehtävänsä puolueettomasti ja tunnollisesti eikä ilmaise neuvottelusalaisuuksia.

11 artikla

Unionin tuomioistuin järjestää kirjaajalle sijaisen tapauksissa, joissa hän on estynyt.

12 artikla

Unionin tuomioistuimen yhteydessä on sen tehtävien hoitamista varten virkamiehiä ja muuta henkilöstöä. He ovat kirjaajan alaisia presidentin valvonnassa.

13 artikla

Eurooppalailla voidaan säätää avustavien esittelijöiden nimittämisestä ja vahvistaa heitä koskevat henkilöstösäännöt. Laki annetaan unionin tuomioistuimen pyynnöstä. Avustavia esittelijöitä voidaan työjärjestyksessä määrätyin edellytyksin pyytää osallistumaan unionin tuomioistuimen käsiteltävänä olevien asiain valmisteluun ja työskentelemään yhdessä esittelevän tuomarin kanssa.

Neuvosto nimittää yksinkertaisella enemmistöllä tekemällään eurooppapäätöksellä avustavat esittelijät, jotka valitaan henkilöistä, joiden riippumattomuus on kiistaton ja joilla on tarvittava lainopillinen pätevyys. He vannovat unionin tuomioistuimessa valan, jonka mukaan he suorittavat tehtävänsä puolueettomasti ja tunnollisesti eivätkä ilmaise neuvottelusalaisuuksia.

14 artikla

Tuomarit, julkisasiamiehet ja kirjaaja ovat velvollisia asumaan unionin tuomioistuimen kotipaikkakunnalla.

15 artikla

Unionin tuomioistuin hoitaa tehtäviään pysyvästi. Se vahvistaa lomakausiensa pituuden ottaen aiheellisella tavalla huomioon tehtäviensä asettamat vaatimukset.

16 artikla

Unionin tuomioistuin perustaa keskuudestaan kolmen ja viiden tuomarin jaostoja. Tuomarit valitsevat keskuudestaan jaostojen puheenjohtajat. Viiden tuomarin jaostojen puheenjohtajat valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtajan tehtävään voidaan valita sama henkilö kerran uudelleen.

Suureen jaostoon kuuluu yksitoista tuomaria. Suuren jaoston puheenjohtajana toimii tuomioistuimen presidentti. Suureen jaostoon kuuluvat lisäksi viiden tuomarin jaostojen puheenjohtajat ja muut työjärjestyksen ehtojen mukaisesti siihen nimetyt tuomarit.

Unionin tuomioistuin kokoontuu suurena jaostona, jos oikeudenkäynnissä asianosaisena oleva jäsenvaltio tai unionin toimielin pyytää sitä.

Unionin tuomioistuin kokoontuu täysistunnossa, jos sen käsiteltäväksi saatetaan asia unionin perustuslain III-335 artiklan 2 kohdan, III-347 artiklan toisen kohdan, III-349 artiklan tai III-385 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

Lisäksi unionin tuomioistuin voi julkisasiamiestä kuultuaan päättää antaa käsiteltäväkseen saatetun asian täysistunnon ratkaistavaksi, jos se pitää kyseistä asiaa poikkeuksellisen merkittävänä.

17 artikla

Unionin tuomioistuimen päätökset ovat päteviä vain, kun asian käsittelyyn osallistuu pariton määrä sen tuomareista.

Kolmen tai viiden tuomarin jaostojen päätökset ovat päteviä vain, kun asian käsittelyyn osallistuu kolme tuomaria.

Suuren jaoston päätökset ovat päteviä vain, kun asian käsittelyyn osallistuu yhdeksän tuomaria.

Unionin tuomioistuimen täysistunnossa tekemät päätökset ovat päteviä vain, kun asian käsittelyyn osallistuu yksitoista tuomaria.

Jos jonkin jaoston tuomari on estynyt, toisen jaoston tuomari voidaan kutsua osallistumaan asian käsittelyyn työjärjestyksessä määrätyin edellytyksin.

18 artikla

Tuomari tai julkisasiamies ei saa osallistua asian käsittelyyn, jos hän on aikaisemmin ollut asiassa asiamiehenä, avustajana tai asianosaisen edustajana taikka jos hänet on kutsuttu antamaan asiassa lausuma jonkin tuomioistuimen tai tutkintalautakunnan jäsenenä tai muussa ominaisuudessa.

Jos tuomari tai julkisasiamies jostakin erityisestä syystä katsoo, että hänen ei tulisi osallistua ratkaisuun tai käsittelyyn tietyssä asiassa, hänen on ilmoitettava siitä presidentille. Jos presidentti katsoo, että tuomarin tai julkisasiamiehen ei jostakin erityisestä syystä tulisi osallistua käsittelyyn tai ratkaisuun tietyssä asiassa, hänen on ilmoitettava tästä asianomaiselle.

Unionin tuomioistuin ratkaisee tämän artiklan soveltamisessa ilmenevät ongelmat.

Asianosainen ei voi pyytää unionin tuomioistuimen tai jonkin sen jaoston kokoonpanon muuttamista tuomarin kansalaisuuden takia tai sen perusteella, että unionin tuomioistuimessa tai jossain sen jaostossa ei ole tuomaria, jolla olisi sama kansalaisuus kuin hänellä.

III OSASTO

ASIAN KÄSITTELY UNIONIN TUOMIOISTUIMESSA

19 artikla

Unionin tuomioistuimessa jäsenvaltioita ja unionin toimielimiä edustaa kutakin asiaa varten määrätty asiamies. Asiamiehellä voi olla apunaan avustaja tai asianajaja.

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen muita sopimuspuolia kuin jäsenvaltioita sekä kyseisessä sopimuksessa tarkoitettua Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) valvontaviranomaista edustetaan samalla tavoin.

Muiden asianosaisten edustajan on oltava asianajaja.

Vain asianajaja, jolla on oikeus esiintyä jonkin jäsenvaltion tai jonkin Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolena olevan valtion tuomioistuimessa, voi edustaa tai avustaa jotain asianosaista unionin tuomioistuimessa.

Asiamiehillä, avustajilla ja asianajajilla on unionin tuomioistuimessa esiintyessään työjärjestyksessä määrätyin edellytyksin ne oikeudet ja vapaudet, jotka ovat tarpeen, jotta he voivat hoitaa tehtäväänsä riippumattomina.

Unionin tuomioistuimella on työjärjestyksessä määrätyin edellytyksin esiintyvien avustajien ja asianajajien osalta samat toimivaltuudet kuin tuomioistuimilla yleensä.

Jos korkeakoulujen opettajilla on sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jonka kansalaisia he ovat, oikeus esiintyä tuomioistuimessa asiamiehenä, heillä on unionin tuomioistuimessa samat oikeudet kuin tämän artiklan nojalla on asianajajilla.

20 artikla

Käsittely unionin tuomioistuimessa jakaantuu kirjalliseen ja suulliseen vaiheeseen.

Kirjallisessa käsittelyssä asianosaisille sekä niille unionin toimielimille, elimille ja laitoksille, joiden toimet ovat riidan kohteena, annetaan tiedoksi kannekirjelmät, kirjelmät, vastineet, huomautukset sekä niihin mahdollisesti annetut vastaukset samoin kuin kaikki kirjallinen todistusaineisto ja muut asiakirjat, joihin vedotaan, taikka niiden oikeiksi todistetut jäljennökset.

Kirjaaja toimittaa tiedoksiannot työjärjestyksessä määrätyllä tavalla ja siinä määrätyssä määräajassa.

Suullisessa käsittelyssä luetaan esittelevän tuomarin kertomus, ja unionin tuomioistuin kuulee asiamiehiä, avustajia ja asianajajia samoin kuin julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen sekä tarvittaessa kuulee todistajia ja asiantuntijoita.

Jos unionin tuomioistuin katsoo, että asiassa ei tule esiin uutta oikeuskysymystä, se voi päättää julkisasiamiestä kuultuaan, että asia ratkaistaan ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta.

21 artikla

Asia pannaan vireille unionin tuomioistuimessa kirjaajalle osoitetulla kirjallisella kanteella. Kanteessa on mainittava kantajan nimi ja kotipaikka sekä sen allekirjoittaneen asema, asianosainen tai asianosaiset, jota tai joita vastaan kanne on nostettu, riidan kohde, vaatimukset sekä yhteenveto seikoista, joihin kanne perustuu.

Kanteeseen on tarvittaessa liitettävä säädös, jonka mitättömäksi julistamista pyydetään tai, unionin perustuslain III-367 artiklassa tarkoitetussa tapauksessa, asiakirjat, joista ilmenee, minä päivänä mainitussa artiklassa tarkoitettu kehotus on annettu tai esitetty. Jos näitä asiakirjoja ei ole liitetty kanteeseen, kirjaaja kehottaa asianosaista toimittamaan asiakirjat kohtuullisessa ajassa; kannetta ei tällöin jätetä tutkimatta, vaikka asiakirjat toimitetaan vasta asian vireillepanoa koskevan määräajan päätyttyä.

22 artikla

Euratomin perustamissopimuksen 18 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa asia pannaan vireille unionin tuomioistuimessa kirjaajalle osoitetulla kanteella. Kanteessa on mainittava kantajan nimi ja kotipaikka sekä sen allekirjoittajan asema, tiedot päätöksestä, jota vastaan kanne on nostettu, vastapuolten nimet, riidan kohde, vaatimukset sekä yhteenveto seikoista, joihin kanne perustuu.

Kanteeseen on liitettävä oikeaksi todistettu jäljennös siitä välityslautakunnan päätöksestä, johon kanne kohdistuu.

Jos unionin tuomioistuin hylkää kanteen, välityslautakunnan päätöksestä tulee lopullinen.

Jos unionin tuomioistuin julistaa välityslautakunnan päätöksen mitättömäksi, käsittely välityslautakunnassa voidaan jonkun asianosaisena olevan pyynnöstä tarvittaessa aloittaa uudelleen. Välityslautakunta on sidottu unionin tuomioistuimen ratkaisuun oikeudellisista kysymyksistä.

23 artikla

Unionin perustuslain III-369 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa jäsenvaltion tuomioistuin ilmoittaa unionin tuomioistuimelle päätöksestään, jolla se lykkää asian käsittelyä ja saattaa asian unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Unionin tuomioistuimen kirjaaja antaa sen jälkeen päätöksen tiedoksi asianosaisille, jäsenvaltioille ja komissiolle sekä unionin sille toimielimelle, elimelle tai laitokselle, joka on hyväksynyt toimen, jonka pätevyys tai tulkinta on riidan kohteena.

Kahden kuukauden kuluessa tästä tiedoksiannosta asianosaisilla, jäsenvaltioilla, komissiolla ja tarvittaessa unionin sillä toimielimellä, elimellä tai laitoksella, joka on hyväksynyt säädöksen, jonka pätevyys tai tulkinta on riidan kohteena, on oikeus toimittaa unionin tuomioistuimelle kirjelmiä ja kirjallisia huomautuksia.

Unionin tuomioistuimen kirjaaja antaa lisäksi jäsenvaltion tuomioistuimen päätöksen tiedoksi Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen muille sopimuspuolille kuin jäsenvaltioille sekä kyseisessä sopimuksessa tarkoitetulle EFTAn valvontaviranomaiselle, jotka, jos on kyse jostain sopimuksen soveltamisalasta, voivat kahden kuukauden kuluessa tiedoksiannosta toimittaa unionin tuomioistuimelle kirjelmiä ja kirjallisia huomautuksia. Tätä kohtaa ei sovelleta Euratomin perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluviin kysymyksiin.

Jos tiettyä alaa koskevassa neuvoston ja yhden tai useamman kolmannen valtion välillä tehdyssä sopimuksessa määrätään, että kolmansilla valtioilla on oikeus esittää kirjelmiä tai kirjallisia huomautuksia siinä tapauksessa, että jonkin jäsenvaltion tuomioistuin esittää unionin tuomioistuimelle kyseisen sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan ennakkoratkaisukysymyksen, kansallisen tuomioistuimen päätös, joka sisältää tällaisen kysymyksen, annetaan tiedoksi myös asianomaisille kolmansille valtioille, jotka voivat toimittaa unionin tuomioistuimelle kirjelmiä tai kirjallisia huomautuksia kahden kuukauden kuluessa tästä tiedoksiannosta.

24 artikla

Unionin tuomioistuin voi vaatia asianosaisia toimittamaan kaikki sen haluamat asiakirjat ja antamaan kaikki sen haluamat tiedot. Jos asianosainen kieltäytyy, unionin tuomioistuin toteaa tämän.

Unionin tuomioistuin voi vaatia myös niitä jäsenvaltioita ja unionin toimielimiä, elimiä tai laitoksia, jotka eivät ole oikeudenkäynnissä asianosaisia, antamaan kaikki tiedot, joita unionin tuomioistuin pitää oikeudenkäynnin kannalta tarpeellisina.

25 artikla

Unionin tuomioistuin voi milloin tahansa antaa valitsemalleen henkilölle, yhteisölle, viranomaiselle, komitealle tai elimelle tehtäväksi asiantuntijalausunnon antamisen.

26 artikla

Todistajia voidaan kuulla siten kuin työjärjestyksessä määrätään.

27 artikla

Todistajan niskoitellessa unionin tuomioistuimella on tuomioistuimille yleensä kuuluvat toimivaltuudet, ja se voi tuomita maksuseuraamuksen siten kuin sen työjärjestyksessä määrätään.

28 artikla

Todistajia ja asiantuntijoita voidaan kuulla valan nojalla siten, että he vannovat valan unionin tuomioistuimen työjärjestyksessä määrättyä kaavaa noudattaen taikka todistajan tai asiantuntijan kansallisessa lainsäädännössä säädetyllä tavalla.

29 artikla

Unionin tuomioistuin voi määrätä, että todistajaa tai asiantuntijaa kuullaan hänen kotipaikkansa oikeusviranomaisessa.

Määräys lähetetään unionin tuomioistuimen työjärjestyksen määräysten mukaisesti täytäntöön pantavaksi toimivaltaiselle oikeusviranomaiselle. Oikeusapupyynnön täytäntöönpanon yhteydessä laaditut asiakirjat palautetaan unionin tuomioistuimelle samojen määräysten mukaisesti.

Unionin tuomioistuin vastaa kustannuksista, jollei se aiheellisissa tapauksissa määrää niitä asianosaisten vastattavaksi.

30 artikla

Kukin jäsenvaltio käsittelee todistajan tai asiantuntijan väärää valaa samalla tavoin kuin tekoa, joka on tapahtunut riita-asioita käsittelevässä kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimessa. Unionin tuomioistuimen ilmoituksesta asianomaisen jäsenvaltion on saatettava tekijä syytteeseen toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa.

31 artikla

Istunto on julkinen, jollei unionin tuomioistuin erityisin perustein viran puolesta tai asianosaisten pyynnöstä toisin päätä.

32 artikla

Käsittelyn aikana unionin tuomioistuin voi kuulla asiantuntijoita, todistajia ja asianosaisia henkilökohtaisesti. Viimeksi mainitut voivat kuitenkin esiintyä vain edustajien kautta.

33 artikla

Jokaisesta istunnosta pidetään pöytäkirjaa, jonka presidentti ja kirjaaja allekirjoittavat.

34 artikla

Presidentti vahvistaa asialuettelon.

35 artikla

Unionin tuomioistuimen neuvottelut ovat salaisia ja pysyvät sellaisina.

36 artikla

Tuomiot perustellaan. Niissä mainitaan asian ratkaisemiseen osallistuneiden tuomareiden nimet.

37 artikla

Presidentti ja kirjaaja allekirjoittavat tuomiot. Ne luetaan julkisessa istunnossa.

38 artikla

Unionin tuomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista.

39 artikla

Unionin tuomioistuimen presidentti voi yksinkertaistetussa menettelyssä, jossa voidaan tarpeellisessa määrin poiketa eräistä tämän perussäännön määräyksistä ja josta määrätään työjärjestyksessä, ratkaista vaatimukset, jotka koskevat täytäntöönpanon lykkäämistä unionin perustuslain III-379 artiklan 1 kohdan ja Euratomin perustamissopimuksen 157 artiklan mukaisesti, unionin perustuslain III-379 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päätöstä välitoimista tai täytäntöönpanon lykkäämistä unionin perustuslain III-401 neljännen kohdan tai Euratomin perustamissopimuksen 164 artiklan kolmannen kohdan mukaisesti.

Presidentin ollessa estynyt hänen sijaisenaan on toinen tuomari siten kuin työjärjestyksessä määrätään.

Presidentin tai hänen sijaisensa asiassa antama ratkaisu on väliaikainen, eikä se millään tavoin vaikuta unionin tuomioistuimen pääasiassa tekemään ratkaisuun.

40 artikla

Jäsenvaltiot ja unionin toimielimet voivat olla väliintulijoina unionin tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa.

Tämä oikeus on myös unionin elimillä ja laitoksilla sekä kaikilla muilla, jotka pystyvät osoittamaan, että unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun asian ratkaisu koskee niiden etua tai heidän etuaan. Luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt eivät voi olla väliintulijoina jäsenvaltioiden keskinäisissä asioissa, unionin toimielimien keskinäisissä asioissa eikä jäsenvaltioiden ja unionin toimielimien välisissä asioissa.

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen muut sopimuspuolet kuin jäsenvaltiot sekä kyseisessä sopimuksessa tarkoitettu EFTAn valvontaviranomainen, voivat olla väliintulijoina unionin tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa, jos on kyse jostain tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvasta asiasta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta toisen kohdan soveltamista.

Väliintulohakemuksessa saadaan esittää vain jonkun asianosaisen vaatimuksia tukevia vaatimuksia.

41 artikla

Jos oikeassa järjestyksessä haastettu vastaaja ei anna kirjallista vastinetta, asiassa annetaan yksipuolinen tuomio. Asian uudelleenkäsittelyä voidaan vaatia kuukauden kuluessa tuomion tiedoksi antamisesta. Vaatimus asian uudelleenkäsittelystä ei lykkää yksipuolisen tuomion täytäntöönpanoa, ellei unionin tuomioistuin päätä toisin.

42 artikla

Jäsenvaltiot, unionin toimielimet, elimet ja laitokset sekä muut luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt voivat työjärjestyksessä määrätyissä tapauksissa ja siinä määrätyin edellytyksin kolmansina osapuolina vaatia asian käsittelemistä uudelleen, jos tuomio on annettu asianomaisia kuulematta ja loukkaa näiden oikeuksia.

43 artikla

Jos tuomio on epäselvä sisällöltään tai ulottuvuudeltaan, unionin tuomioistuin tulkitsee sitä sellaisen asianosaisen tai unionin toimielimen pyynnöstä, joka osoittaa sen koskevan etuaan.

44 artikla

Hakemus tuomion purkamiseksi ja asian ottamiseksi uudelleen unionin tuomioistuimessa käsiteltäväksi voidaan tehdä vain, jos tietoon tulee merkitykseltään ratkaiseva tosiseikka, joka ei ole ollut unionin tuomioistuimen eikä uutta käsittelyä pyytävän asianosaisen tiedossa tuomiota annettaessa.

Uusi käsittely aloitetaan unionin tuomioistuimen päätöksellä, jossa nimenomaisesti todetaan, että on olemassa uusi tosiseikka, sekä katsotaan, että tosiseikka on luonteeltaan sellainen, että se edellyttää uutta käsittelyä, ja hakemukseen voidaan tällä perusteella suostua.

Purkuhakemusta ei voida tehdä sen jälkeen kun tuomion antamisesta on kulunut kymmenen vuotta.

45 artikla

Työjärjestyksessä määrätään määräaikojen pidentämisestä pitkien etäisyyksien vuoksi.

Määräajan päättyminen ei johda oikeudenmenetyksiin, jos se, jota asia koskee, osoittaa ennalta arvaamattomien seikkojen tai ylivoimaisen esteen olemassa olon.

46 artikla

Vanhentumisaika sopimussuhteen ulkopuolista unionin vastuuta koskevissa asioissa on viisi vuotta tapahtumasta, johon korvausvelvollisuus perustuu. Vanhentumisaika keskeytyy, jos asia pannaan vireille unionin tuomioistuimessa tai jos vahinkoa kärsinyt sitä ennen esittää asiassa vaatimuksen asianomaiselle unionin toimielimelle. Viimeksi mainitussa tapauksessa asia on pantava vireille unionin perustuslain III-365 artiklan mukaisesti kahden kuukauden kuluessa. Tarvittaessa sovelletaan III-367 artiklan toisen kohdan määräyksiä.

Tätä artiklaa sovelletaan myös sopimussuhteen ulkopuolista Euroopan keskuspankin vastuuta koskeviin asioihin.

IV OSASTO

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN

47 artikla

Tämän perussäännön 9 artiklan ensimmäistä kohtaa, 14 ja 15 artiklaa, 17 artiklan ensimmäistä, toista, neljättä ja viidettä kohtaa ja 18 artiklaa sovelletaan unionin yleiseen tuomioistuimeen ja sen jäseniin.

Tämän perussäännön 10, 11 ja 14 artiklaa sovelletaan soveltuvin osin unionin yleisen tuomioistuimen kirjaajaan.

48 artikla

Unionin yleisessä tuomioistuimessa on 25 tuomaria.

49 artikla

Unionin yleisen tuomioistuimen jäseniä voidaan kutsua hoitamaan julkisasiamiehen tehtäviä.

Julkisasiamiesten tehtävänä on täysin puolueettomina ja riippumattomina esittää julkisessa istunnossa perustellut ratkaisuehdotukset unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetuissa asioissa avustaakseen unionin yleistä tuomioistuinta sille kuuluvassa tehtävässä.

Asioiden valintaperusteet sekä yksityiskohtaiset säännöt julkisasiamiesten nimeämisestä vahvistetaan unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksessä.

Unionin yleisen tuomioistuimen jäsen, joka on kutsuttu toimimaan julkisasiamiehenä asiassa, ei voi osallistua tämän asian ratkaisemiseen.

50 artikla

Unionin yleinen tuomioistuin kokoontuu kolmen tai viiden tuomarin jaostoissa. Tuomarit valitsevat keskuudestaan jaostojen puheenjohtajat. Viiden tuomarin jaostojen puheenjohtajat valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Puheenjohtajan tehtävään voidaan valita sama henkilö kerran uudelleen.

Työjärjestyksessä määrätään jaostojen kokoonpanosta ja asioiden jakamisesta jaostoille. Tietyissä tapauksissa, joista määrätään työjärjestyksessä, unionin yleinen tuomioistuin voi kokoontua täysistunnossa tai yhden tuomarin kokoonpanossa.

Työjärjestyksessä voidaan myös määrätä, että unionin yleinen tuomioistuin kokoontuu suurena jaostona niissä tapauksissa ja niillä ehdoilla, jotka on määritelty työjärjestyksessä.

51 artikla

Unionin perustuslain III-358 artiklan 1 kohdassa esitetystä säännöstä poiketen unionin tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvat unionin perustuslain III-365 ja III-367 artiklassa tarkoitetut jäsenvaltion nostamat kanteet, jotka kohdistuvat

a) Euroopan parlamentin tai neuvoston taikka näiden toimielinten yhdessä antamaan säädökseen tai ratkaisun tekemistä koskevaan laiminlyöntiin, lukuun ottamatta seuraavia:

   — eurooppapäätökset, jotka neuvosto tekee unionin perustuslain III-168 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan nojalla,

   — neuvoston säädökset, jotka annetaan unionin perustuslain III-315 artiklassa tarkoitetun kaupan turvaamista koskevan neuvoston säädöksen nojalla,

   — neuvoston säädökset, jotka annetaan unionin perustuslain I-37 artiklan 2 kohdan mukaista täytäntöönpanovaltaa käytettäessä;

b) komission perustuslain III-420 artiklan 1 kohdan nojalla antamaan säädökseen tai kyseiseen kohtaan perustuvan ratkaisun tekemistä koskevaan laiminlyöntiin.

Unionin tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvat samoin mainituissa artikloissa tarkoitetut yhteisön toimielimen nostamat kanteet, jotka kohdistuvat Euroopan parlamentin, neuvoston tai näiden kahden toimielimen yhdessä antamaan tai komission antamaan säädökseen taikka ratkaisun tekemistä koskevaan laiminlyöntiin samoin kuin toimielimen kanteet, jotka kohdistuvat Euroopan keskuspankin antamaan säädökseen tai ratkaisun tekemistä koskevaan laiminlyöntiin.

52 artikla

Unionin tuomioistuimen presidentti ja unionin yleisen tuomioistuimen presidentti vahvistavat yhteisymmärryksessä yksityiskohtaiset säännöt siitä, miten unionin tuomioistuimen virkamiehet ja sen muu henkilöstö ovat unionin yleisen tuomioistuimen käytettävissä tämän toiminnan varmistamiseksi. Tietyt virkamiehet tai muuhun henkilöstöön kuuluvat ovat unionin yleisen tuomioistuimen kirjaajan alaisia unionin yleisen tuomioistuimen presidentin valvonnassa.

53 artikla

Asian käsittelystä unionin yleisessä tuomioistuimessa määrätään III osastossa.

Asian käsittelyä unionin yleisessä tuomioistuimessa koskevia täsmentäviä ja täydentäviä määräyksiä annetaan tarvittaessa sen työjärjestyksessä. Työjärjestyksessä voidaan poiketa 40 artiklan neljännestä kohdasta sekä 41 artiklasta, jotta niiden riita-asioiden erityispiirteet, jotka kuuluvat henkisen omaisuuden alaan, voidaan ottaa huomioon.

Poiketen siitä, mitä 20 artiklan neljännessä kohdassa määrätään, julkisasiamies voi esittää perustellut ratkaisuehdotuksensa kirjallisesti.

54 artikla

Jos unionin yleiselle tuomioistuimelle osoitettu hakemus tai muu asian käsittelyyn liittyvä asiakirja on erehdyksessä toimitettu unionin tuomioistuimen kirjaajalle, tämä toimittaa sen välittömästi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaajalle; samoin jos unionin tuomioistuimelle osoitettu hakemus tai muu asian käsittelyyn liittyvä asiakirja on erehdyksessä toimitettu unionin yleisen tuomioistuimen kirjaajalle, tämä toimittaa sen välittömästi unionin tuomioistuimen kirjaajalle.

Jos unionin yleinen tuomioistuin katsoo, ettei sillä ole toimivaltaa ratkaista unionin tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvaa asiaa, se siirtää asian unionin tuomioistuimelle. Samoin jos unionin tuomioistuin katsoo asian kuuluvan unionin yleiselle tuomioistuimelle, se siirtää asian unionin yleiselle tuomioistuimelle, joka ei tällöin voi katsoa, ettei sillä ole toimivaltaa kyseisessä asiassa.

Jos unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi on saatettu asiat, joilla on sama kohde tai jotka koskevat samaa tulkintakysymystä taikka joissa kyse on saman säädöksen pätevyydestä, unionin yleinen tuomioistuin voi asianosaisia kuultuaan lykätä asian käsittelyn, tai, jos on kyse unionin perustuslain III-365 artiklan tai Euratomin perustamissopimuksen 146 artiklan nojalla vireille pannuista kanteista, jättää asian tutkimatta, jotta unionin tuomioistuin voi antaa ratkaisunsa näiden kanteiden johdosta. Myös unionin tuomioistuin voi samoin edellytyksin päättää lykätä sen käsiteltäväksi saatetun asian käsittelyä. Tällöin asian käsittelyä unionin yleisessä tuomioistuimessa jatketaan.

Jos jäsenvaltio ja toimielin vaativat saman säädöksen kumoamista, unionin yleinen tuomioistuin jättää asian tutkimatta, jotta unionin tuomioistuin voi antaa ratkaisunsa näiden kanteiden johdosta.

55 artikla

Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaaja antaa unionin yleisen tuomioistuimen lopulliset päätökset sekä päätökset, joilla tehdään vain osittainen asiaratkaisu taikka joilla ratkaistaan väite toimivallan puuttumisesta tai siitä, että asia on jätettävä ottamatta tutkittavaksi, tiedoksi kaikille asianosaisille samoin kuin kaikille jäsenvaltioille ja unionin toimielimille, vaikka nämä eivät olisi olleet asiassa väliintulijana unionin yleisessä tuomioistuimessa.

56 artikla

Unionin yleisen tuomioistuimen lopullisiin päätöksiin sekä päätöksiin, joilla tehdään vain osittainen asiaratkaisu taikka joilla ratkaistaan väite toimivallan puuttumisesta tai siitä, että asia on jätettävä tutkittavaksi ottamatta, voidaan hakea muutosta unionin tuomioistuimelta kahden kuukauden kuluessa muutoksenhaun kohteena olevan päätöksen tiedoksiantamisesta.

Muutosta voivat hakea kaikki asianosaiset, joiden vaatimukset on kokonaan tai osittain hylätty. Muut väliintulijana olleet kuin jäsenvaltiot ja unionin toimielimet voivat kuitenkin hakea muutosta ainoastaan silloin, kun unionin yleisen tuomioistuimen päätös koskee niitä tai heitä suoraan.

Lukuun ottamatta tapauksia, jotka koskevat unionin ja sen henkilöstön välisiä riitoja, muutosta voivat hakea myös jäsenvaltiot ja unionin toimielimet, jotka eivät ole olleet väliintulijana unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltävänä olevassa asiassa. Tässä tapauksessa jäsenvaltiot ja toimielimet ovat samassa asemassa kuin ne jäsenvaltiot tai toimielimet, jotka olivat väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa.

57 artikla

Se, jonka väliintulohakemus on hylätty, voi hakea muutosta unionin yleisen tuomioistuimen hylkäyspäätökseen unionin tuomioistuimelta kahden viikon kuluessa siitä, kun hylkäävä päätös annettiin tiedoksi.

Asianosaiset voivat hakea muutosta unionin yleisen tuomioistuimen päätöksiin, jotka se on tehnyt unionin perustuslain III-379 artiklan 1 ja 2 kohdan tai III-401 artiklan neljännen kohdan taikka Euratomin perustamissopimuksen 157 artiklan tai 164 artiklan kolmannen kohdan nojalla, unionin tuomioistuimelta kahden kuukauden kuluessa niiden tiedoksiantamisesta.

Ensimmäisessä ja toisessa kohdassa tarkoitettuja muutoksenhakuja käsitellään ja niistä päätetään 39 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen.

58 artikla

Unionin tuomioistuimelta voidaan hakea muutosta vain oikeuskysymysten osalta. Muutoksenhaun perusteena voi olla se, että unionin yleisellä tuomioistuimella ei ole toimivaltaa asiassa, asian käsittelyssä unionin yleisessä tuomioistuimessa tapahtunut oikeudenkäyntivirhe, joka on hakijan edun vastainen, tai unionin yleisessä tuomioistuimessa tapahtunut unionin oikeuden rikkominen.

Muutosta ei voida hakea vain oikeudenkäyntikulujen määrän osalta eikä siltä osin, kuka vastaa oikeudenkäyntikuluista.

59 artikla

Kun unionin yleisen tuomioistuimen päätökseen haetaan muutosta, käsittely unionin tuomioistuimessa jakaantuu kirjalliseen ja suulliseen vaiheeseen. Työjärjestyksessä määrätyin edellytyksin unionin tuomioistuin voi julkisasiamiestä ja asianosaisia kuultuaan ratkaista asian ilman suullista käsittelyä.

60 artikla

Muutoksenhaulla ei ole lykkäävää vaikutusta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta unionin perustuslain III-379 artiklan 1 ja 2 kohdan tai Euratomin perustamissopimuksen 157 artiklan soveltamista.

Poiketen siitä, mitä unionin perustuslain III-380 artiklassa määrätään, unionin yleisen tuomioistuimen päätökset, joilla julistetaan mitättömäksi eurooppalaki tai -asetus, joka on kaikilta osiltaan velvoittava ja jota sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa, tulevat voimaan vasta tämän perussäännön 56 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetun ajan kuluttua tai, jos muutosta on haettu tämän ajan kuluessa, muutoksenhaun hylkäämisestä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asianosaisen mahdollisuutta pyytää unionin perustuslain III-379 artiklan 1 ja 2 kohdan tai Euratomin perustamissopimuksen 157 artiklan nojalla unionin tuomioistuinta lykkäämään mitättömäksi julistetun eurooppalain tai -asetuksen vaikutuksia tai päättämään muista välitoimista.

61 artikla

Jos muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi, unionin tuomioistuin kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen päätöksen. Se voi joko itse ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen, tai palauttaa asian unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Palauttamistapauksessa unionin yleinen tuomioistuin on sidottu unionin tuomioistuimen asiassa ratkaisemiin oikeusseikkoihin.

Jos sellaisen jäsenvaltion tai unionin toimielimen tekemä muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi, joka ei ole ollut asiassa väliintulijana unionin yleisessä tuomioistuimessa, unionin tuomioistuin voi, jos se katsoo sen tarpeelliseksi, todeta, mitä unionin yleisen tuomioistuimen mitättömäksi julistetun päätöksen vaikutuksista on pidettävä riidan osapuolten osalta pysyvinä.

62 artikla

Unionin perustuslain III-358 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ensimmäinen julkisasiamies voi ehdottaa, että unionin tuomioistuin käsittelee uudelleen unionin yleisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksen, jos hän katsoo, että päätös voi vakavasti vahingoittaa unionin oikeuden yhtenäisyyttä tai johdonmukaisuutta.

Ehdotus on tehtävä kuukauden kuluessa siitä, kun unionin yleinen tuomioistuin on julistanut päätöksensä. Unionin tuomioistuin päättää kuukauden kuluessa ensimmäisen julkisasiamiehen ehdotuksen tekemisestä, onko aihetta käsitellä päätös uudelleen.

V OSASTO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

63 artikla

Unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestykset sisältävät tämän perussäännön soveltamisen ja täydentämisen kannalta tarpeelliset määräykset.

64 artikla

Säännöt Euroopan unionin tuomioistuimessa sovellettavasta kieliä koskevasta järjestelystä vahvistetaan neuvoston yksimielisesti antamalla eurooppa-asetuksella. Asetus annetaan joko unionin tuomioistuimen pyynnöstä komission ja Euroopan parlamentin kuulemisen jälkeen taikka komission ehdotuksesta unionin tuomioistuimen ja Euroopan parlamentin kuulemisen jälkeen.

Unionin tuomioistuimen työjärjestyksessä ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksessä olevia kieliä koskevia määräyksiä sovelletaan, kunnes yllä mainitut säännöt on annettu. Poiketen siitä, mitä unionin perustuslain III-355 ja III-356 artiklassa määrätään, näiden määräysten muuttaminen tai kumoaminen edellyttää neuvoston yksimielistä hyväksyntää.

65 artikla

1. Poiketen siitä, mitä unionin perustuslain IV-437 artiklassa määrätään, ne Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, Euroopan yhteisön perustamissopimukseen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimukseen liitettyä unionin tuomioistuimen työjärjestystä koskevat muutokset, jotka hyväksytään Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen allekirjoittamisen ja voimaantulon välisenä aikana, jäävät voimaan.

2. Jotta 1 kohdassa tarkoitetut muutokset voidaan sisällyttää tämän työjärjestyksen artiklaosaan, ne kodifioidaan virallisesti unionin tuomioistuimen pyynnöstä annettavalla neuvoston eurooppalailla. Kun kodifiointia koskeva eurooppalaki tulee voimaan, tämä artikla kumotaan.